

จรรยาบรรณของนักวิจัย

- คณะกรรมการบริหารสภาวิจัยแห่งชาติ ในการประชุม เมื่อวันที่ 8 เมษายน 2541 ได้กำหนดจรรยาบรรณ นักวิจัยขึ้น เพื่อใช้เป็นแนวหลักเกณฑ์ควรประพฤติ ของ นักวิจัยทั่วไป ไม่ว่าจะสาขาวิชาการใด ๆ โดยให้มี **ลักษณะ เป็นข้อพึงสังวรณคุณธรรม และจริยธรรม ในการทำงาน วิจัย ของนักวิจัยไทย ดังนี้**

- "นักวิจัย" หมายถึง ผู้ที่ดำเนินการค้นคว้าหาความรู้
อย่างเป็นระบบ เพื่อตอบประเด็นที่สงสัย โดยมีระเบียบ
วิธีอันเป็นที่ยอมรับ ในแต่ละศาสตร์ที่เกี่ยวข้อง ระเบียบ
วิธีดังกล่าว จึงครอบคลุมทั้งแนวความคิด มโนทัศน์ และ
วิธีการที่ใช้ ในการรวบรวม และวิเคราะห์ข้อมูล

- "จรรยาบรรณ" หมายถึง หลักความประพฤติอันเหมาะสม แสดงถึงคุณธรรม และจริยธรรม ในการประกอบอาชีพที่กลุ่มบุคคลแต่ละสาขาอาชีพ ประมวลขึ้นไว้เป็นหลัก เพื่อให้สมาชิกในสาขาวิชาชีพนั้นๆ ยึดถือปฏิบัติเพื่อรักษาชื่อเสียง และส่งเสริมเกียรติคุณ ของสาขาวิชาชีพของตน

■ จรรยาบรรณในการวิจัย จัดเป็นองค์ประกอบที่สำคัญของระเบียบวิธีวิจัย

เนื่องด้วยในกระบวนการค้นคว้าวิจัย นักวิจัยจะต้องเข้าไปเกี่ยวข้องกับใกล้ชิด

กับสิ่งที่ศึกษา ไม่ว่าจะเป็นสิ่งมีชีวิตหรือไม่มีชีวิต การวิจัยจึงอาจส่งผลกระทบต่อสิ่งมีชีวิต ในทางลบต่อสิ่งที่ศึกษาได้ หากผู้วิจัยขาดความรอบคอบ ระมัดระวัง การวิจัยเป็นกิจกรรมที่มีความสำคัญอย่างยิ่ง ต่อการวางแผนและกำหนดนโยบาย ในการพัฒนาประเทศทุกด้าน โดยเฉพาะในการพัฒนาคุณภาพชีวิต ของคนในประเทศ ผลงานวิจัยที่มีคุณภาพ ขึ้นอยู่กับความรู้ ความสามารถของนักวิจัย ในเรื่องที่จะศึกษา และขึ้นอยู่กับคุณธรรม จริยธรรม ของนักวิจัย ในการทำงานวิจัยด้วย ผลงานวิจัยที่ด้อยคุณภาพ ด้วยสาเหตุใดก็ตามหากเผยแพร่ออกไป อาจเป็นผลเสีย ต่อวงวิชาการและประเทศชาติได้

- ด้วยเหตุนี้ สภาวิจัยแห่งชาติจึงกำหนด "จรรยาบรรณ
นักวิจัย" ไว้เป็นแนวทางสำหรับนักวิจัยยึดถือปฏิบัติ
เพื่อให้การดำเนินงานวิจัยตั้งอยู่บนพื้นฐานของจริยธรรม
และหลักวิชาการที่เหมาะสม ตลอดจนประกันมาตรฐาน
ของการศึกษาค้นคว้าให้เป็นไปอย่างสมศักดิ์ศรี และ
เกียรติภูมิของนักวิจัยไว้ 9 ประการ

จรรยาบรรณนักวิจัย 9 ประการ ดังนี้

- 1. **นักวิจัยต้องซื่อสัตย์ และมีคุณธรรม ในทางวิชาการ และการจัดการ** นักวิจัยต้องมีความซื่อสัตย์ต่อตนเอง ไม่นำผลงานของผู้อื่น มาเป็นของตน ไม่ลอกเลียนงานของผู้อื่น ต้องให้เกียรติ และอ้างถึงบุคคล หรือแหล่งที่มาของข้อมูล ที่นำมาใช้ในงานวิจัย ต้องซื่อตรง ต่อการแสวงหาทุนวิจัย และมีความเป็นธรรม เกี่ยวกับผลประโยชน์ที่ได้จากการวิจัย

- 2. **นักวิจัยต้องตระหนักถึง พันธกรณีในการทำงานวิจัย**
ตามข้อตกลงที่ทำไว้ กับหน่วยงาน ที่สนับสนุนการวิจัย และต่อหน่วยงานที่ตนสังกัด นักวิจัยต้องปฏิบัติตาม พันธกรณี และข้อตกลงการวิจัย ที่ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย ยอมรับร่วมกัน อุทิศเวลาทำงานวิจัย ให้ได้ผลดีที่สุด และเป็นไปตามกำหนดเวลา มีความรับผิดชอบ ไม่ละทิ้ง งานระหว่างดำเนินการ

- 3. นักวิจัยต้องมีพื้นฐานความรู้ ในสาขาวิชาการที่ทำวิจัย อย่างเพียงพอ และมีความชำนาญ หรือมีประสบการณ์ เกี่ยวเนื่องกับเรื่องที่ทำวิจัย เพื่อนำไปสู่งานวิจัยที่มี คุณภาพ และเพื่อป้องกันปัญหา การวิเคราะห์การตีความ หรือการสรุปที่ผิดพลาด อันอาจก่อให้เกิดความเสียหาย ต่องานวิจัย

- 4. นักวิจัยต้องมีความรับผิดชอบต่อสิ่งที่ศึกษาวิจัย ไม่ว่าจะ
จะเป็นสิ่งที่มีชีวิต หรือไม่มีชีวิต นักวิจัยต้องดำเนินการ
ด้วยความรอบคอบ ระมัดระวัง และเที่ยงตรงในการทำ
วิจัยที่เกี่ยวข้องกับคน สัตว์ พืช ศิลปวัฒนธรรม
ทรัพยากร และสิ่งแวดล้อม มีจิตสำนึก และมีปณิธานที่
จะอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรม ทรัพยากร และสิ่งแวดล้อม

- 5. **นักวิจัยต้องเคารพศักดิ์ศรี และสิทธิของมนุษย์ที่ใช้**
เป็นตัวอย่างในการวิจัย นักวิจัยต้องไม่คำนึงถึง
ผลประโยชน์ทางวิชาการ จนละเลยและขาดความเคารพ
ในศักดิ์ศรีของเพื่อนมนุษย์ ต้องถือเป็นภาระหน้าที่ที่จะ
อธิบายจุดมุ่งหมายของการวิจัยแก่บุคคลที่เป็นกลุ่ม
ตัวอย่าง โดยไม่หลอกลวง หรือบีบบังคับ และไม่ละเมิด
สิทธิส่วนบุคคล

- 6. **นักวิจัยต้องมีอิสระทางความคิด โดยปราศจากอคติใน**
ทุกขั้นตอนของการทำวิจัย นักวิจัยต้องมีอิสระทางความคิด
ต้องตระหนักว่า อคติส่วนตัว หรือความลำเอียงทางวิชาการ
อาจส่งผลให้มีการบิดเบือนข้อมูล และข้อค้นพบทาง
วิชาการ อันเป็นเหตุให้เกิดผลเสียหายต่องานวิจัย

- 7. **นักวิจัยพึ่งนำผลงานวิจัยไปใช้ประโยชน์ในทางที่ชอบ** นักวิจัยพึ่งเผยแพร่ผลงานวิจัยเพื่อประโยชน์ทางวิชาการและสังคม ไม่ขยายผลข้อค้นพบจนเกินความเป็นจริง และไม่ใช้ผลงานวิจัยไปในทางมิชอบ
- 8. **นักวิจัยพึ่งเคารพความคิดเห็นทางวิชาการของผู้อื่น** นักวิจัยพึงมีใจกว้าง พร้อมที่จะเปิดเผยข้อมูล และขั้นตอนการวิจัย ยอมรับฟังความคิดเห็น และเหตุผลทางวิชาการของผู้อื่น และพร้อมที่จะปรับปรุงแก้ไขงานวิจัยของตนให้ถูกต้อง

- 9. **นักวิจัยพึงมีความรับผิดชอบต่อสังคมทุกระดับ** นักวิจัยพึงมีจิตสำนึกที่จะอุทิศกำลังสติปัญญาในการทำวิจัย เพื่อความก้าวหน้าทางวิชาการ เพื่อความเจริญและประโยชน์สุขของสังคมและมวลมนุษยชาติ

ขอขอบคุณ
๑